

Mladinske izmenjave – vprašanja in odgovori

Kaj je mladinska izmenjava?

Mladinska izmenjava je projekt, ki mladim iz dveh ali več držav omogoči, da se zberejo, nagovorijo različne teme in o njih razpravljajo ter tako spoznajo različne države in kulture, preko neformalnega in priložnostnega učenja osvajajo nove kompetence, krepijo solidarnost ter zavest za demokratično odločanje in družbeno relevantne teme. Mladi udeleženci skupaj sodelujejo pri pripravi programa, ki je sestavljen iz različnih delavnic, razprav, iger vlog, aktivnosti na prostem, vaj, simulacij in podobnih aktivnosti neformalnega učenja, ki so blizu mladim.

Vsaka mladinska izmenjava ima tri faze:

- *načrtovanje in priprava,*
- *izvedba aktivnosti,*
- *evalvacija* (vključno z možnostjo izvedbe nadaljnjih aktivnosti).

Koliko različnih držav lahko sodeluje pri mladinskih izmenjavah?

Glede na število vključenih držav so lahko mladinske izmenjave dvostranske, tristranske ali večstranske.

- *Dvostranska mladinska izmenjava:* dve različni državi, od katerih je vsaj ena iz EU.
- *Tristranska mladinska izmenjava:* tri različne države, od katerih je vsaj ena iz EU.
- *Večstranska mladinska izmenjava:* štiri različne države, od katerih je vsaj ena iz EU.

S katerimi državami lahko sodelujemo?

Pri mladinskih izmenjavah lahko sodelujejo vse programske države programa Erasmus+:

- osemindvajset držav članic EU,
- programske države Evropskega združenja za prosto trgovino: Norveška, Lihtenštajn, Islandija,
- programske države, ki so kandidatke za pristop k Evropski uniji: Turčija in Makedonija.

Sodelujejo lahko tudi sosednje partnerske države programa Erasmus+:

- države jugovzhodne Evrope
 - države vzhodne Evrope in Kavkaza
 - sredozemske partnerske države.
- Partnerji (sodelujoče skupine mladih) lahko prihajajo iz programskih držav in sosednjih partnerskih držav. V vsakem projektu mora biti vsaj en partner iz programske države.

Kje lahko poteka mladinska izmenjava?

Aktivnost mora potekati v eni od vključenih držav. Zaželeno je, da izmenjava poteka v državi prijavitelja, ni pa to nujno.

Kdo se lahko udeleži mladinske izmenjave?

Mladinske izmenjave se lahko udeležijo udeleženci, stari med 13 in 30 let

Koliko mladih lahko sodeluje na izmenjavi?

Projekt lahko vključuje najmanj 16 in največ 60 udeležencev (mladinski voditelji niso vključeni). Vsaka nacionalna skupina mora imeti najmanj 4 udeležence.

Kdo je mladinski voditelj?

Mladinski voditelj je odrasla oseba, ki spremlja udeležence mladinske izmenjave ter zagotovi učinkovito učenje, zaščito in varnost udeležencev. Mladinski voditelj je lahko star tudi več kot 30 let.

Vsaka nacionalna skupina mora imeti mladinskega voditelja, ki je sicer v prijavnici opredeljen kot udeleženec, a se ne šteje kot del skupine.

Koliko časa lahko traja projekt mladinske izmenjave?

Celoten projekt mladinske izmenjave (od datuma začetka do datuma zaključka projekta) lahko traja najmanj 3 in največ 24 mesecev.

Koliko časa lahko traja sama aktivnost?

Aktivnost lahko traja od 5 do 21 dni, v to niso šteti dnevi potovanja.

Kako se lahko prijaviš na mladinsko izmenjavo?

Mladinske izmenjave so skupinski projekti, v katerih sodeluje več skupin mladih iz različnih držav. Vsi sodelujoči sodelujejo v vseh fazah mladinske izmenjave (načrtovanje in priprava, izvedba aktivnosti in evalvacija) in so tako vključeni v neformalni učni proces, ki je ena izmed ključnih značilnosti projektov programa Erasmus+: Mladi v akciji.

Mladi lahko poiščejo organizacije, ki že imajo izkušnje s prijavo mladinske izmenjave in se pridružijo skupini, ki že deluje znotraj organizacije ali pa sami zberejo skupino mladih ter prijavijo izmenjavo kot neformalna skupina mladih. V tem primeru eden od mladih prevzame vlogo pravnega zastopnika skupine.

Ko je mladinska izmenjava idejno oblikovana in je skupina že poiskala projektne partnerje, lahko eden izmed partnerjev prevzame vlogo prijavitelja projekta in prijavi mladinsko izmenjavo na Nacionalno agencijo programa Erasmus+ v svoji državi.

Prijavni obrazci so v elektronski obliki, pred izpolnjevanjem obrazca pa je potrebna predhodna registracija vseh partnerjev na evropskem Portalu za udeležence, kjer dobi vsak svojo t.i. PIC kodo. Prijavnemu obrazcu je potrebno priložiti podroben dnevni program aktivnosti (časovnico), podpisana pooblastilna pisma vseh partnerjev ter podpisano častno izjavo.

Kako poiskati projektne partnerje?

Partnerje in že načrtovane projekte mladinske izmenjave lahko iščete v bazi OTLAS: <https://www.salto-youth.net/tools/otlas-partner-finding/>.

Prijavite se lahko tudi na mailing listo za iskanje partnerjev za mladinske izmenjave: <http://groups.yahoo.com/group/european-youth-exchanges/>

Lahko se udeležite tudi katerega od seminarjev za iskanje partnerjev. Prosta mesta za tovrstne seminarje objavljamo v elektronskih iskricah programa Erasmus+: Mladi v akciji in med aktualnimi razpisi: <http://www.mva.si/erasmus-mladi-v-akciji/aktualna-usposabljanja/>

Organizacije lahko iščete tudi po bazi organizacij: <http://www.mva.si/eu/> (organizacije iz programskih držav programa Erasmus+) in <http://www.mva.si/see/> (organizacije iz držav jugovzhodne Evrope).

Kdo lahko prijavi mladinsko izmenjavo?

Mladinsko izmenjavo lahko prijavijo:

- nepridobitne/nevladne organizacije ali
 - lokalne, regionalne javne organizacije ali
-

- neformalne skupine mladih (pri neformalnih skupinah eden od članov skupine prevzame vlogo zastopnika in sprejme odgovornost v imenu skupine), ali
- organizacije, dejavne na evropski ravni na področju mladine.

Vsi predlagatelji morajo biti iz programskih držav in morajo podpisati pooblastilno pismo partnerjev, ki je sestavni del prijavnega obrazca.

Kdaj in kam se prijavi mladinsko izmenjavo?

V letu 2014 so na voljo trije prijavni roki: **17. marec, 30. april in 1. oktober (do 12. ure po srednjeevropskem času)**. Prijavo oddate Nacionalni agenciji (Slovenija: www.mva.si).

Koliko časa vnaprej moramo načrtovati mladinsko izmenjavo?

Izmenjava se lahko začne tri mesece po prijavnem roku, za samo prijavo pa morate imeti že potrjena partnerstva, natančno razdelan proračun, program aktivnosti in strukturo udeležencev.

Zato svetujemo, da z načrtovanjem izmenjave začnete vsaj pol leta pred načrtovanim začetkom projekta mladinske izmenjave. Seveda je odvisno tudi od izkušenj, ki jih imate pri tovrstnem načrtovanju, od predhodnega poznavanja projektnih partnerjev in podobno.

Kako nam je omogočeno načrtovanje izmenjave?

Pred samo aktivnostjo se lahko predvidi predhodni pripravljalni obisk.

Če projekt vključuje predhodni pripravljalni obisk, morajo biti izpolnjena naslednja merila za upravičenost:

- predhodni načrtovalni obisk lahko traja največ dva dni (brez dni potovanja),
- predhodnega pripravljalnega obiska se lahko udeleži en udeleženec na skupino. Število udeležencev se lahko poveča tudi na dva pod pogojem, da je drugi udeleženec eden od mladih, ki bodo sodelovali v mladinski izmenjavi,
- dnevni program aktivnosti predhodnega pripravljalnega obiska mora biti priložen k prijavnemu obrazcu.

Kaj pa zaščita in varnost udeležencev?

Prijavitelj mora v okviru projekta zagotoviti ustrezne ukrepe za zaščito in varnost udeležencev. V svoji najosnovnejši obliki se zaščita in varnost nanaša na pravico vsake mlade osebe, da ni izpostavljena škodljivim vplivom in situacijam. Zaščita v tem kontekstu zajema vse vrste neustreznega obnašanja, vključno s spolnim in moralnim nadlegovanjem, pa tudi medkulturne težave, zavarovanje, požarno varnost, zlorabo alkohola in drugih substanc, zanemarjanje, ustrahovanje, poniževanje ali kaznovanje ipd.

Več o zaščiti in varnosti udeležencev lahko preberete tudi v publikaciji »Zaščita in varnost otrok in mladostnikov,« ki jo najdete na: www.mva.si/ogledalo/publikacije

Kateri so upravičeni stroški?

Za *upravičene stroške* se štejejo potni stroški (izračunajo se na podlagi preračunavanja razdalj za potne stroške http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm), stroški organizacije (za Slovenijo: 34 evr/dan/udeleženca), stroški za posebne potrebe ter izredni stroški.

Stroški za posebne potrebe so povezani z udeležbo udeležencev s posebnimi potrebami, ki za svojo varno udeležbo v mladinski izmenjavi potrebujejo dodatno nego, spremstvo, zdravstveno oskrbo ipd.

Za *izredne stroške* se štejejo dodatni stroški, neposredno povezani z mladimi z manj priložnostmi, stroški, upravičeni zaradi posebne narave aktivnosti in stroški vizumov, z vizumi povezani stroški in stroški cepljenj ter stroški, povezani s pripravljalnim obiskom.

Kako se izračuna dotacija za mladinske izmenjave?

Dotacija se izračuna na podlagi *Pravil financiranja* ter *Tabele pavšalnih zneskov in višine stroškov na enoto za gostiteljsko državo*, ki si jih lahko ogledate v Vodniku po programu na strani 72.

Kaj je pomembno za dobro mladinsko izmenjavo?

Za dobro mladinsko izmenjavo je pomembna:

- *kakovost načrta projekta*: kakovost partnerstva in aktivna udeležba vseh predlagateljev v projektu, kakovost pripravljalne faze, kakovost programa aktivnosti, kakovost faze evalvacije projekta in kakovost ukrepov za zagotavljanje zaščite in varnosti udeležencev,
- *kakovost vsebine projekta in metodologije*: izbrana tema, ki je v skupnem interesu in relevantna za skupino udeležencev, uporaba metod neformalnega učenja, aktivno sodelovanje udeležencev v projektu, spodbujanje socialnega in osebnega razvoja udeležencev, medkulturna razsežnost in evropska razsežnost projekta.
- *Kakovost dosega projekta*: vpliv, pomnoževalni učinek in nadaljnje aktivnosti, prepoznavnost projekta/prepoznavnost programa Erasmus+, razširjanje in uporaba rezultatov.

Več o posameznih elementih kakovostne mladinske izmenjave lahko preberete v Vodniku po programu, na straneh 67 – 70.

Kako naj oblikujemo vsebinsko zasnovo izmenjave?

Vsebinska zasnova izmenjave naj upošteva cilje, prednostne naloge in pomembne značilnosti programa Erasmus +: Mladi v akciji.

Splošni cilji, navedeni v pravni podlagi programa Erasmus+ so:

- **zboljšati raven ključnih kompetenc in spretnosti mladih**, vključno z mladimi z manj priložnosti ter spodbujati njihovo udeležbo v demokratičnem življenju v Evropi in na trgu dela, aktivno državljanstvo, medkulturni dialog, socialno vključenost in solidarnost; Program to želi doseči z več priložnosti za učno mobilnost mladih in tistih, ki so dejavni v mladinskem delu ali mladinskih organizacijah, ter mladinskih voditeljev in delavcev, kot tudi z okrepljenimi povezavami med področjem mladine in trgom dela;
- **Spodbujati večjo kakovost mladinskega dela**; Program to želi doseči z okrepljenim sodelovanjem med organizacijami na področju mladine, toda tudi z organizacijami in ustanovami na področju izobraževanja, poklicnega usposabljanja, športa ali trga delovne sile;
- **Dopolnjevati reforme politik na lokalni, regionalni in nacionalni ravni** ter podpirati razvoj znanja in mladinske politike, ki temelji na dejstvih, ter priznavanjem neformalnega in priložnostnega učenja, še posebej z okrepljenim sodelovanjem na področju politik, boljše uporabo orodij Unije za preglednost in priznavanje ter z širjenjem dobrih praks;
- **Okrepiti mednarodno razsežnost mladinskih dejavnosti** ter vlogo mladinskih delavcev in organizacij kot podpornih struktur za mlade, ki dopolnjujejo zunanje delovanje Unije; program to želi doseči s spodbujanjem mobilnosti in sodelovanja med Unijo, zainteresiranimi partnerskimi državami in mednarodnimi organizacijami ter s ciljno usmerjeno krepitvijo zmogljivosti v partnerskih državah.

Poleg tega pa so pomembni tudi ***nameni Ključnega ukrepa 1 na področju mladine*** (katerega del so tudi aktivnosti mladinske izmenjave):

- Pridobivanje kompetenc za osebni razvoj in zaposljivost na evropskem trgu dela.
 - Strokovni razvoj mladinskih delavcev in osebja.
 - Dvigniti raven kompetenc tujega jezika za udeležence.
 - Razumevanje drugih kultur in držav.
 - Dvig kapacitet, privlačnosti in mednarodne dimenzije vključenih organizacij.
-

- Okrepiti sinergije in prenos med formalnim, neformalnim, poklicnim izobraževanjem ter zaposlovanjem in podjetništvom.
- Zagotoviti priznavanje pridobljenih kompetenc v tujini.

Svetujemo vam, da se osredotočite le na nekaj ciljev in prednostnih nalog in se jim poglobljeno posvetite, namesto da jih izberete več in jih obravnavate le površinsko.

Kakšna znanja pridobimo s sodelovanjem v mladinski izmenjavi?

Mladinske izmenjave v okviru programa Erasmus+: Mladi v akciji dajejo mladim pomembne priložnosti za pridobivanje kompetenc, torej so ključni instrument neformalnega in priložnostnega učenja z evropsko razsežnostjo.

V sklopu mladinske izmenjave se mladi naučijo projektnega vodenja, saj sodelujejo pri postopku priprave, izvedbe in evalvacije mednarodnega projekta mladinske izmenjave. Poleg tega pridobijo neformalna znanja o tematiki projekta.

Več o ključnih kompetencah, ki jih lahko pridobite v projektih neformalnega učenja, si lahko ogledate na naslednji povezavi:

www.mva.si/fileadmin/user_upload/doc/2_OGLEDALO/2_Publikacije/Publikacije_2009/Kljucne_kometence_2009_OK_low.pdf

Ali dobimo kakšno potrdilo za sodelovanje v izmenjavi?

Vsak, ki je sodeloval pri projektu mladinske izmenjave je upravičen do **potrdila Youthpass**, ki opisuje in potrjuje učne izkušnje in rezultate neformalnega in priložnostnega učenja, pridobljene v projektu.

Potrdilo Youthpass zagotavlja, da je sodelovanje v programu priznано kot učna izkušnja in kot obdobje neformalnega in priložnostnega učenja. Dokument lahko udeležencem zelo koristi pri nadaljnjem izobraževanju, na njihovi osebni ali poklicni poti.

Več o tem si lahko preberete v Vodniku po Youthpass-u in drugih izobraževalnih publikacijah, ki so na voljo na spletni strani www.youthpass.eu in www.mva.si/mladi-v-akciji/youthpass/.

Več informacij in podpora prijaviteljem:

Vse potrebne informacije dobite na spletni strani Nacionalne agencije programa Erasmus+, področje mladina: www.mva.si, lahko pa nam tudi pišete na info@mva.si ali nas pokličete na (01) 430 47 47

- V pomoč so vam tudi delavnice za izpolnjevanje prošenj: objavljene na www.mva.si in v brezplačnih elektronskih novicah programa Erasmus+ (naročilo na info@mva.si).
- Vodnik po programu: http://www.mva.si/fileadmin/user_upload/doc/0_E_MVA/erasmus-plus-programme-guide_en_9_4_2014.pdf
- Primeri že izvedenih mladinskih izmenjav: www.mva.si/ogledalo/dobre-prakse/ (pod *akcija* izbereš mladinske izmenjave).
- Publikacije: www.mva.si/ogledalo/publikacije/ (dobre prakse, finančno načrtovanje projekta, ...).
- Publikacija The role of group leaders in youth exchanges projects: www.salto-youth.net/tools/toolbox/find-a-tool/1263.html?&date_from=2003-07-01&date_to=2011-07-31&search=&pagerCurrentOffset=3

Prijavni obrazci:

<http://www.mva.si/erasmus-mladi-v-akciji/pomoc-prijaviteljem/> (elektronska prijavnica)
